

השבת בפינסק

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת "פאר ישראל" פינסק, בלרוס

פניני הפרשה

ראש הישיבה הרב אלחנן רוזנפלד

זמני השבת בפינסק:
הדלקת נרות: 20:30
שחרית: 9:15
תהלים: 19:00
פרקי אבות – ב': 19:30
מנחה: 20:10
צאת השבת: 21:50

פרשתנו, פרשת אמור פותחת בציווי ובאיסור אל הכוהנים שלא להיטמא למת מפני קדושתם ומעמדם במילים: "אמור אל הכוהנים בני אהרון ואמרת אליהם, לנפש לא יטמא בעמיו". תורתנו הרי היא מדויקת בתכלית הדיוק, ולכל אות הנראית כ'מיותרת', נלמד ממנה דין שלם, א"כ לא ברור כפל הלשון בפסוק: "אמור אל הכוהנים... ואמרת"? באמת, רש"י במקום מביא את הסבר הגמרא לשאלה זו, ואומר: "אמור, ואמרת - להזהיר גדולים על קטנים". כלומר, ישנו כאן ציווי לכוהנים אשר מלבד הצורך של הכוהנים הגדולים להקפיד בעצמם על טומאת מת, מוטלת עליהם החובה גם לחנך את הכוהנים הצעירים-הקטנים. מכאן עליו להבין, ראשית, מהי החשיבות הגדולה בעניין זה שיש להזהיר על כך מספר פעמים? שנית, מה ענין החינוך דווקא כאן בפרשת הכוהנים? לכאורה, היה מתאים יותר להיאמר בסמוך למתן תורה או לפחות בפרשה הקודמת, פרשת קדושים?

לפני שנבחר את עניין החינוך בפרשתנו, נפתח בסיפור השייך לימים אלו בהם העלינו את זכרם של קדושי השואה הי"ד, סיפור שארע עם הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד רבה של ירושלים בעיר פרשבורג שבהונגריה, בזמן לימודו של רבי יוסף חיים בישיבת ה"כתב סופר" שם. ומעשה שהיה כך היה: אשה מכובדת ועשירה הייתה נוהגת במשך שנים רבות להביא מידי פעם בפעם תרומה הגונה לישיבה, וזאת בתנאי מפורש שיגידו בישיבה 'קדיש' לעילוי אותן נשמות גלמודות שאין מי שיגיד אחריהן קדיש, ולשם כך, העמידה הישיבה בחור מיוחד שאמר קדיש לטובת נשמות אלו. עברו שנים ובעלה של אותה אשה נפטר, ומכיוון שהוא ניהל את עסקיהם, פגעה פטירתו בפרנסתם שנצטמקה והלכה לה עד שמצבה הכלכלי של האישה הלבן והחמיר, כאשר נפל עליה עול נוסף, שתי בנותיה הגיעו לפרקן, וכסף אין... נשאה האישה את סבלה בדומיה וקיבלה עליה את הדין בהשלימה עם גורלה. אך על דבר אחד לא הייתה מוכנה לוותר, ונגע בציפור נפשה והוא, עניין שמירת הקדיש שעלול להתבטל מאחר שהפסיקה של תורה ליישיבה למטרה זו. עלתה האישה להנהלת הישיבה, סיפרה על מצבה העגום אשר אין ביכולתה להמשיך באחזקת הישיבה, אך בקשתה שטוחה לפנייה להמשיך גם הלאה את אמירת הקדיש לעילוי הנשמות הגלמודות, עד שירחיב ה' את גבולה ותחזור לתמוך בישיבה כמקודם. התרגשו ראשי הישיבה מתום לבה וצדקתה של אלמנה זו, והבטיחו לה למלא את מבוקשה לשמור את אמירת הקדיש התמיד. הבטחה זו מילאה את נפשה אושר אין קץ, ומעתה שוב לא העיק עליה כל כך מצבה, ואפילו מצב שתי בנותיה שהגיעו כבר אל זממן לפרקן לא הדאיגה שכן היא שמה מבטחה בה' אבי היתומים ודין האלמונות. והנה, בצאתה, לרחוב נישא אליה יהודי ישיש בעל הדרת פנים וברכה לשלום. הפתעה האשה מהסברת הפנים הלבבית של הזקן הלא מוכר. הפתעה גדלה שבעתיים, בעת שהזקן נכנס אתה בשיחה לבבית והתעניין במצבה ובמצב בנותיה. שטחה האישה לפניו את מר גורלה ואת נפילתה הכלכלית הקשה מאז מות בעלה, עד שאין לה האמצעים להכריזים להשיא את בנותיה הבוררות. "מהו הסכום הדרוש לך להוצאות נישואיהן של בנותיך?" שאל הזקן. "לשם מה חשוב לכבודו לדעת, מה זה משנה?" השיבה האישה בתימהון ונקבה בסכום הלא מבוטל. שלף הזקן את פנקס ההמאות ורשם צ'ק מכוונת הנושא את התחיבות הבנק המקומי לשלם לאישה את הסכום הנכבד מחשבונו. אולם בטרם העביר את ההמאות אל האישה, הביע את משאלתו: "הביע את משאלתו: הבעת את הסכום רצוני מאד, רצוי שתהא חתימתו בנכחות עיניך שיראו עיניהם כשהוא חותם אישית על ההמאה, ויאשרו זאת בחתימת ידם. נרגשת ומופתעת ממה שהתרחש, עלתה לאולם הישיבה וביקשה משני בחורים להילוות אליה. משראה אותם הזקן, הציע להם שיתבוננו איך שהוא שם את חתימתו על הוראת התשלום. וליתר בטחון ביקש מהם פיסת נייר ורשם עליה את חתימתו לדוגמא. במסרו את ההמאה על הסכום הנכבד לידי האישה, הורה לה שתלך לפדות את ההמאה מיד למחרת בבוקר בסניף הבנק המקומי. כל העניין נראה לאישה ההמומה תמוה ומוזר. מה ראה הזקן המנוח ומכר הסכום לך פנים ולהראות רוחב לב לכיסוי הוצאות השאת שתי בנותיך. אפ"כ הודרה למחרת לסור אל הבנק... כשבתן פקיד הבנק את ההמאה, תקע בה ובאשה המגישה מבט תוהה, מסתכל פעם ופעמיים וכולו נבוך ומשתאה. תוך הבעת סימני המבוכה ביקש מהאישה להמתין, והוא נכנס עם ההמאה למנהל הבנק שהיה גם בעליו. וכאן התרחש משוה דרמטי ביותר. כשראה מנהל הבנק את ההמאה, צנח מכיסאו מתעלף... בבנק קמה מהומה, והפקידים ששמעו על התרחש, הכניסו מיד את האישה לחדר צדדי והצמידו לה שומר לבל לתתמק, תוך חשד למעשה מרמה. כשהתעורר מנהל הבנק מעלפונו, בקש לראות את האישה שהגישה את ההמאה לפרעון ומיד שאלה: אמרי לי, מתי וכיצד קיבלת את ההמאה? "אתמול קיבלתי מיהודי מוכד בעל הדרת פנים, וישנא אצלי שני בחורי ישיבה היכולים לשמש כעדים, שראו איך כותב ההמאה חתם על ההמאה" - ענתה האישה כמתנצלת. "האם תוכלי לזהות את האיש אם אראה לך אותו בתמונה?" - שאל המנהל. "בודאי אזהה אותו, ואין לי כל ספק שגם שני הבחורים יוכלו לזהות אותו..." הורה המנהל להביא לפניו את תמונת דיוקנו של אביו המנוח, וכשהוצגה התמונה בפני האישה, הצביעה ללא היסוס עליו כעל האיש שנתן לה את ההמאה... ציזה המנהל לפרוע את ההמאה ושיחרר את האישה. אחרי שהאישה הלכה, סיפר המנהל לנוכחים את פשר הפרשה המוזרה שהתחוללה לנגד עיניהם: בדרך שמשמר את ההמאה לאישה, אינו אלא אביו שהלך לעולמו לפני עשר שנים. "אתמול בילה הופיע אבי בחלום ואמר לי בזה הלשון: 'דע לי, כי חיינתי אותך בדרך ישראל סבא, והשקעת בך את כל כוחי, אך אתה סרת מדרך התורה והמצוות, התחנת עם נכרית ואף לא אמרת קדיש על נשמתו שלא מצאה מנוחה... עד שבאה אשה אלמונית וצוותה להגיד קדיש לנשמות שאין אומרים קדיש אחריהם, וזכותי עמדה לי, שהקדיש הזה שאמרתי בישיבה לפי פקודת האישה גרם עליו ונחת רוח לנשמתו... אשה זו, תופיע מחר בבוקר אצלך בבנק עם המאה שמסרתי לה לכיסוי הוצאות נישואיה שתי בנותיך...' כשקמתי בבוקר נפעם מהחלום, ספרתי אותו לאשתי שלעגה לכל העניין, אך, כשהופיעה האישה עם ההמאה נתאמת לי שאכן החלום אמת היה... מיומי הגאון רבי יוסף זוננפלד, רבה של ירושלים: מי היו שני הבחורים? - אני הקטן וחברי ר' יהודה גרינוואלד..." האיש נהיה לבעל תשובה, אשתו נגטיירה כדון, וזכו להקים בית נאמן בישראל.

חזרה לפרשתנו: לא בכדי נאמר ענין החינוך דווקא בפרשת הכוהנים "אמור, ואמרת - להזהיר גדולים על קטנים" - חובת חינוך הדור הצעיר, שכן ראשית, הכוהנים הם, כפי שהפסוק מדיחש "בני אהרון", מי היה אהרון? מה הייתה מהותו של אהרון? כל אחד יודע את המשנה בפרקי אבות, שאנו נוהגים לאומרם בשבתות אלו, "הוי מתלמידי שר אהרון שלום ורודף שלום" זו מהותם של אהרונם בני אהרון להיות אוהבי ורודפי שלום בן איש לרעהו, בין איש לאשתו ובין אדם למשפחתו. לכאורה, מה יש להזהיר כוהנים על עניין טומאת מת? הרי כל כהן מתחיל יודע כי עליו להיות עומד מוכן וטהור לעבודת בית המקדש... ועוד אזהרה כפולה? ועל עניין זה אומר רש"י "להזהיר גדולים על הקטנים" כדי ללמדנו יסוד חינוכי חשוב: אדם חייב לחנך את בניו בדרך ישראל סבא, בדרך התורה והמצוות, ובה גופא עליו להעניק להם את החינוך הטוב ביותר והאיכותי ביותר אך מעל הכל חשובה ה"דוגמא האישית". כמו הכהן הגדול המקרב את בני ישראל לאביהם שבשמים כי זו היא מהותו - אהבת הבריות - ולכן אלו שהיו חלוקי דעות בניהם קודם, אם זה איש ואישה או אדם וחברו יקבלו את דבריו ויעשו שלום בניהם... מדוע יכבדו את דבריו? כי אדם שבמהותו הוא אוהב שלום אין סיבה שיקבלו דעות מתוחות באהבתו אותם. כך גם בחינוך ילדינו, לשלוח את ילדינו למוסדות חינוך טובים זו דאגתנו, להעניק להם חינוך איכותי וערכי זו חובתנו אך מעל הכל ילדינו רואים בנו 'דוגמא' ומודל לחיקוי. אנחנו חייבים לשרד להם 'דוגמא אישית' בכל אותם ערכים אותם הם לומדים... השבוע, ציינו את יום הזיכרון לשואה, העלנו את זכרם של ששת מיליוני היהודים הי"ד שנקדו על קידוש ה'. חשבתו לעצמי אדם של"ע התייתם מאב או מאם, זהו פצע כואב מאוד, ואדם לפעמים כמעט ומאבד טעם בחייו ללא הוריו אבל הקב"ה ברחמי גורם לאדם לחזור לשגרת חיים ו"חזקה על המת שישתכח מן הלב" אומרים חז"ל, אך בעניין קדושי השואה שוב בכל שנה מתעורר העניין באופן כואב וצורב והפצע נשאר פתוח... כי כאן הייתה כוונה של ימ"ש לאבד את העם היהודי ולהשמידו. הם לא רצו את כספיו, הם לא רצו את בנותיו הם רצו להשמיד את העם היהודי ה"י".

רק לפני כמה ימים בלכתי ברחוב כאן בפינסק בשעת לילה מאוחרת ובאחת הסמטאות תקף אותי רוס ימ"ש מקומי שהכה אותי וקילל אותי ואת מוצאי ואח"כ גם פרץ לביתנו וניסה להכות אותי גם שם ובסיעתא דשמיא נאלץ לברוח כל עוד נפשו בו, אך השוטרים הקדימו אותנו והובילו אותנו למעצר. מבטו של הגוי אמר ... 'מה אתם עוד חיים? צריכים להרוג את כולכם...'

נזכרתי בדברי ההגדה "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו..." כמה נכונה האמרה הזו, אני חושב שאנחנו חייבים לפקוח את העיניים ולהיות ערניים לכל מיני "היטלרים", "המנים", "פרעונים", "אמאדניג'נדים" ימ"ש למיניהם, שכל משבתם ה"י לא תקום פעמיים צרה.

מכאן אני שולח ברכות וישר כח לנשיא ארה"ב על הפעולה המדהימה שעשה ביום השואה וחיסולו של צורר היהודים אוסאמה בן לאדן ימ"ש "כן יאבדו כל אויבך ה'. אך עלינו לזכור שוב גם את חוקי המצוות שלנו, השואה הרוחנית... רק, מכת התבוללות. כיום נשארו רק 12 מיליון יהודים, סקרים מכיחים על 50 אחוזי התבוללות בחו"ל... [כאן בבלארוס 90% !!!] לאן גיע עבוד עשור, או שני עשורים? ... חובתנו לא לממש את רצונם של מבקשי נפשנו שכל כוונתם בהשמדת עם ישראל. וזה מתקשר היטב לחינוך עצמנו, לחנוך ילדינו, משפחתנו וחברנו בדרך ישראל סבא, בדרך העולה בית א-ל, חזק חזק ונתחזק בעד תורתנו ובעד אלוהינו. מכה שהקב"ה יוציא אותנו מגלות הכללית והגלות הפנימית ויוליכנו לירושלים הבנויה המהרה בימינו.

חדש בפיונסק

מגיש: חזקי שטרנפלד

"ברכת האילנות" בהשתתפות המשגיח הרב משה פימה וראש הישיבה הרב רוזנפלד. בחצר ישיבת פאר ישראל, אחרי הברכה כל הישיבה פצחו בשירה וריקודים. בבית הספר בית אהרון בניס התקיים ברכת האילנות עם המנהל הרב אברהם הכהן גבירצמן. התלמידות בבית ספר בית אהרון בנוות התקיים ברכת האילנות עם המדריכות **והרבנית ריקי פימה תליט"א**.

ברכת ברוכים הבאים לבחור החשוב **נתן לוינסון** נ"י שחזר מחופשת הפסח עם משפחתו.

ברכת ה' תלווה את בית ספר בית אהרון בנוות שיצאו לשבת בעיירה **"מונקאטש"** אשר בהרי הקרפטים אשר באוקריינה ביחד עם נשיא הקהילה הרב משה פימה שליט"א והרבנית ריקי פימה תליט"א ומשפחתם

ברוכים הבאים לתלמידי ותלמידות בית ספר בית אהרון ששב **ממסע שורשים** ברחבי אוקריינה שאורגן ע"י "שמע ישראל".

כמנהגם בכל ראש חודש, תלמידות בית ספר בית אהרון בנוות ערכו מסיבה לכל הסבתות היהודיות של פיונסק.

ברכת ה' תלווה את בחורי ישיבת פאר ישראל ה"ה אלי שרייער, יהודה ברומר, יהושע זיידל, שיוצאים לעשות את השבת יחד עם יהודי קהילת מוזר הרחוקה כדי לקרב עוד נפשות יהודיות אל הבורא.

ברכת השם תלווה את נשיא המוסדות הרב משה פימה שליט"א שטס לתקופה קצרה ללונדון לעשות לטובת המוסדות.

בסיעתא דשמיא בא' דראש חודש אייר התחיל הזמן של הכולל בראשות ראש הכלל הרב פסח זליג ריינר שליט"א, שיעור הפתיחה היה בעניין "המקדש מדן ערב".

ברכת מזל טוב חמה ולבבית לחברנו היקר **יחזקאל שטרנפלד** ליום הולדתו ה-21.

ברכת ברוכים הבאים לרב **יוסף גולדבלט** שליט"א ומשפחתו ששב מחופשת פסח קצרצה.

ברכת צאתכם לשלום לתלמיד החשוב **אלימלך מנחם מנדל** מתינה 10 בבית הספר "בית - אהרון" בניס שיצא לארץ למבחן התנ"ך העולמי.

ברכת "מזל - טוב" חמה ולבבית לחברנו הבה"ח **יהודה ברומר** נ"י להולדת האחיינית בת לאחותו נחמה סילבר אשת הרב מרדכי סילבר שליט"א.

השבת יצאו כל תלמידות בית הספר "בית - אהרון" בנוות לעיירה ההיסטורית "מונקאטש" אשר בהרי הקרפטים לשבות שם את השבת הקדושה יחד עם נשיא הקהילה הרב משה פימה שליט"א, **הרבנית רבקה פימה תליט"א** "אם המוסדות" ומשפחתם וכן משפחת גבירצמן שם יארחם הרב פייביש מנדלוביץ שליט"א הרב ברקוביץ שליט"א מברדיצבוב.

במוצ"ש לאחר חצות הלילה הייתה התקפה אנטישמית חסרת תקדים על מורינו ראש הישיבה הרב רוזנפלד, הכל החל כאשר **ראש ישיבה גדולה דפינסק פאר ישראל** חזר הביתה מבית המדרש של הישיבה כמידי לילה וגוי מקומי נתקל בו בגסות הרב מיהר הביתה והגוי החל לרוץ אחריו, הרב מיד סגר את הדלת והאורות אבל ממש באותו רגע טיפס הגוי מהמרפסת וטיפס את הרב ושולח בו את אגרופיו אשת הרב הזמינה מיד את המשטרה המקומית וביתיים בזמן עד שהמשטרה תגיע נאלץ ראש הישיבה ל"הסביר" לגוי שהוא "טעה בכתובת" וכשהמשטרה הגיעה דידה הגוי אל השוטרים להראות להם את פציעתו הקשה וביקש להזמין עזרה רפואית. השוטרים לא 'קנו' את סיפורו והובילו אותו לניידת המשטרה מתבוסס בדמו, הם נכנסו לבית ראש הישיבה לגבות עדות ולרשום את התלונה על ההתקפה והבטיחו לטפל במפגע בדרך הקשה ביותר.

בעקבות הפיגוע הרצחני שהיה במינסק לפני כחודש החליטה הנהלת הקהילה לקיים קורס הגלה וחברא קדישא שיתקיים בישיבה לכלל קהילות בלארוס על ידי שליחי זק"א ובהשתתפות חברא קדישא של פיונסק.

בע"ה ביום שני נקיים ברית מילה לשני התלמידים האחרונים מבית ספר בית אהרון שעדיין לא זכו להכנס בביתו של אברהם אבינו עליו השלום.

בערב ראש חודש אייר יצאו בחורי ישיבת פאר ישראל עם בני מורינו ראש הישיבה למסע תפילות וחיזוק בקברי צדיקים ברחבי בלארוס המסע החל בעיירת מיר ותפילת שחרית בציון של **ר' ירוחם הלוי ליבוביץ** אחרי התפילה אמרו בחורי הישיבה פרקי תהילים והמשיכו לישיבת מיר.

המסע המשיך לעיירת וואלוזין ושם בקבר של **ר' חיים מוואלוזין** בעל נפש החיים, הבחורים אמרו פרקי תהילים להצלחת 'זמן - קיץ'.

בישיבת וואלוזין "אם הישיבות" שמעו התלמידים על ההיסטוריה של הישיבה, ע"כ שלא נפתחה הישיבה לפני אישורו של הגאון מוויילנא והסיבה הגר"א לא נתן את האישור וכן על הסיבה המיוחדת בה הוחלט לסגור את הישיבה ולפזר את תלמידיה.

מוואלוזין המשיך למסע לעיירת ראדין לקברו של **מרנא החפץ חיים, ר' משה לונדינסקי, הגרנ"ט** ועוד. על קבר החפץ חיים למדו הבחורים את הדף היומי של המשנה ברורה עפ"י תוכנית 'דרשו' הולמדת בישיבה, אמרו תהילים והמשיכו להיכל הישיבה בראדין.

מראדין המשיכו הבחורים לגרודנא שם הלכו לבית הכנסת הישן והמרכזי של העיר ששרד את ימי השואה.

לאחר התפילה יצאו לבית העלמין העתיק של העיר לאחר חיפושים נרחבים וסיעתא דשמיא פינו הבחורים את הצמחייה במקום ואז מצאו לראשונה מזה זמן רב את קברו של **ר' שמעון שקאפ** והתפללו מנחה בקברו, לאחר אמירת התהילים המשיכו את המסע לעיירת סלונים.

בסלונים התפללו תפילת מעריב ואמירת תהילים בהריסות בית הכנסת הגדול של העיר.

תפילה קצרה ואחרונה לאותו יום על **קברי אדמורי"י סלונים זצוקלה"ה**. עם סיום המסע ולמרות העייפות הרבה התקבצו הבחורים ללימוד סדר ערב בישיבה שהיה חזק מהרגיל עקב מסע החיזוק.

בשבת שעברה יצאו תלמידי הישיבה ה"ה אלי שרייער, **יחזקאל (חזקי) שטרנפלד, אליהו ראקוב, משה רחמני** לעיר בברויסק. עם הגעתם ליעד התפצלו וה"ה אלי שרייער פנה לטפל בעניינים הטכניים של השבת וקבלת הילדים הצדיקים וכבר כשפגש איתם יצא איתם לבאולינג, מייד אחרי המשחק יצאו כולם לבית כנסת שבראשות **הרב שאול חבבו שליט"א** שליח חב"ד שקיבל אותם במאור פנים וחביבות, הילדים התפצלו לשתי קבוצות שהודרכו ע"י אלי שרייער ומשה רחמני, אחרי תפילת מנחה וערבית ישוב כולם לסעודת שבת בה ראו לחלק מהילדים לראשונה מה זאת סעודת שבת למהדרין, אחרי הסעודה פוזרו הילדים לבתייהם והחלה סעודת שבת שנייה עם מטעמיה של הרבנית חבבו בשילוב שירה אל תוך הלילה, למחרת עוד לפני שהתאספו המניין כבר חיכו מחוץ לבית הכנסת כשבעה ילדים (הגדיל לומר אחד מהם שהוא הרגיש לראשונה בחייו רוחניות ואפילו שתכנן לא לבוא בבוקר הוא היה חיוב להרגיש את הרוחניות הזאת שוב) הוצאת ספר תורה הייתה מרגשת עד דמעות בידים רועדות ניגשו הילדים לנשק את הספר הקדוש, לקראת סיום קריאת התורה נכנס **הילד דימה אפרוביץ** נ"י לעלות לתורה לרגל הבר מצווה שלו בליווי אלי שרייער ואליהו ראקוב, עם סיום הברכות לאחר הקריאה הומטרו עליו מאות סוכריות וכמו מנהיג ישראל התנהג רבי שאול כמו אבא רגיל וכיסה את הילד בטלית שלא יפגע מהסוכריות.

לאחר הסבר קצרצור מאת אלי שרייער על מהות קידוש החודש קידשו אותו ברוב עם והדרת מלך והמשיכו לתפילת מוסף.

לאחר מוסף ישוב כולם לקידוש לכבוד דימה חתן הבר מצווה וכאן הרימו כולם כוסית משקה, רבי שאול דיבר על מה זה יהודי ומה זה בר מצווה ובסוף הטקס אמר דימה לבחורים שהוא מתכונן לבוא ל"לאגר" השנה ואולי אפילו לבית ספר "בית אהרון" בניס, לשנה הבאה.

לאחר מנוחה קצרה התאספו כולם לסעודה שלישית וסעודת פרידה מאורחיו של הרב המקומי. עם סיום תפילת ערבית וספירת העומר יצאו כולם לעיירת מגוריהם "פיונסק".

בסיעתא דשמיא התחיל הזמן בישיבת פאר ישראל ביום א' כ"ז ניסן - כשבוע לפני כל עולם הישיבות - עם תחילת הזמן התחדשו הועדים בבית ראש הישיבה מורינו **הרב אלחנן רוזנפלד**, בכל יום שליש. ובבית המשגיח **הרב משה פימה שליט"א**, בכל יום חמישי. וכן השיעור בחסידות בבית הרב גבירצמן בכל יום שני.

המבחנים השבועיים במסכת הגלמדת - קידושין - יחלו כבר השבוע.

עם תחילת הזמן יצאו בישיבה במבצע חדש **"וכתבתם לכם"** לאברכים והבחורים לכתובת ומסירת "חבורות" אשר יאספו בחוברת מהודרת שתצא א"ה הנלמדת שבועות. החבורה צריכה להיות על המסכת הנלמדת - קידושין. (החבורה של ראש הכולל הרב ריינר מתפרסמת כבר בעלון זה).

סדר הלימוד של דרשו ממשיך כרגיל, {השבוע התקבלו תוצאות המבחן מחודש שעבר וב"ה - כצפוי יש הצלחה גדולה במבחן) ביום שישי נערך המבחן החודשי של דרשו לחודש ניסן למרות שמדובר בחודש של יומי דפגרא

ביום ראשון כ"ז ניסן התקיים ברוב עם הדרת מלך

לרפואת: פטר בן אירנה, טובה בת גילה, משה חיים בן רבקה, דליה בת אסתר, ר' גרשון בן ר' ראובן בתושח"י. לעילוי נשמת הרב ר' ראובן בן ר' אברהם, ר' יוסף בן מרת שושנה רודא, ר' יצחק בן נינה, אסתר בת ישכר, ראובן בן משה דוד צ"ל. להצלחת אברהם צבי בן אסתר ויחזקאל ישכר. ולזיווגה"ג תמר בת חיה צפורה תחי', שלמה בן דליה נ"י יעקב ישראל בן דליה.

הרב פסח זעליג ריינר
ראש כולל "יד – ישראל"
פינסק, בלארוסיא

המקדש מדין ערב

קידושין ו':

פעולתי גבך משא"כ בערב זה אכן הגאה עקיפה, דהיינו שמפעולת הלוחאה נסבב הגאה שסומכין עליו ואין כאן שייכות לשכר פעולה ולא יכול לומר ממוני גבך, ועל זה היה כריך דין ערב שגם בהגאה כזאת שאינה ממונית הוי מקודשת,

אמר רבא תן מנה לפלוני ואקדש אני לך מקודשת מדין ערב, ערב לאו אע"ג דלא מטי הגאה לדיה קא מחייב נפשיה האי איתתא נמי וכו',

נראה שיש ה' שיטות בדין זה.

א. ריטב"א. ב. רמב"ן. ג. רשב"א. ד. רא"ש ה. רמב"ם.

ראשית כריך להבין מהו בכלל המחייב של ערב,

שיטה א' שיטת הריטב"א בסוגיין ו: "אפ"ה משתעבד בהגאה שמטי ליה במה שהלווה לזה על אמונתו", דהיינו בגלל הגאה השתעבד, שהגאה נחשבת כאילו קיבל את הכסף.

שיטה ב' שיטת הרמב"ן שכתב שזרוק מנה לים מחייב מדין ערב והסביר החזו"א שחשיב כאילו שימש בממון עד שכילה אותן דהיינו שהזריקה לים ע"פ ציווי נחשב שנשתמש בזה והיא ידו האחרונה להשתמש בזה שלגביו זה שימוש, ואין זה כהריטב"א בגלל הגאה אלא בגלל שהשתמש בכסף, ולכן גם בערב אמר למלווה אני משתמש בכסף בצורה זו שתתן אותה ללווה.

שיטה ג': היא שיטת הרשב"א, וז"ל "אלא עשהו כזוכה לאישה כדין לווה שזוכה לחייב בקבלתו את הערב", וסובר דווקא אם הזוכה בר דעת אצל בזרק לים עכ"פ ליכא דין ערב ולדבריו הפשט שקבלת השני נחשב שהוא עצמו קיבל, דהיינו קבלת השני נחשבת כמו קבלתו ולכן כריך דווקא בר דעת שאחרת חסר בקבלה.

על שיטת הריטב"א הקשה הפנ"י קושיא אלימתא שע"ז הגמרא לא הייתה כריכה לומר בכלל מדין ערב שזה פשוט בכל הסוגיות שבהגאה ששווה פרוטה הוי מקודשת וכמו 'שחוק' לפני 'רקוד' לפני שגם בלי דין ערב ידענו שמקודשת ואם כל הלימוד לפי הריטב"א מערב זה שיש "הגאה" מאי אולמא האי הגאה משאר הגאות, והגראה לבאר בזה בע"ה, שיש הגאה ממון דהיינו שחוק לפני הוא פעולת עבודה שלוקחים בעבודה שכר בשוק ויש כאן

ולפי"ז יבואר היטב מה שכתב הריטב"א בדף ו: ד"ה אמר מדין מקדש בהגאה מחילת מלווה וז"ל "כיון שהגאה זו ש"פ שהגאה ב"מ חשיבה ככסף וכדלמרינן גבי ערב וגבי שחוק לפני וכו', ומדויק שבמחילת חוב יש שני עניינים עכס מחילת החוב יש הגאה ממונית, ועוד הגאה שנפטור מלחץ החוב וזה נלמד מדין ערב.

שיטה ד': היא שיטת הרא"ש דכתב וז"ל "אמר רבא תן מנה וכו' ושנתן המנה לפלוני אמר הרי את מקודשת במנה שנתתי לפלוני מקודשת מדין ערב", ופירש הפנ"י שחל עליה דין ערב ומקודשת במחילת החוב דהיינו בהגאת מחילת החוב.

וכריך ביאור איך למד מדין ערב, וברא"ש סי' י"ג בתנהו ע"ג סלע וכו' איכא לספוק אם אמרה האישה תן מנה ע"ג הסלע ואקדש אני לך וכן כיכר לכלב ואקדש אני לך אם היא מקודשת מדין ערב או לא כריך שכלאן לא מטי הגאה לשום איניש לא דמי לערב, מבואר דלא כהרמב"ן דבזרק לים ליכא דין ערב, וכן לא כרשב"א שכתב שלא מטיא הגאה לשום איניש משמע יסוד ההתחייבות הוא מ"הגאה" וכן כתב הרא"ש סימן כ"ה דערב משעבד עצמו בשביל הגאה הלווה, ונמצא שסובר ביסוד הדין יסוד חוב ערב הוא מאל השתעבדות בהיא הגאה דקא מהימן לי רק שיש סברה שאין גמירות דעת להשתעבד בהולך לאיצוד ונפק"מ לכאורה שגם בחש"ו יועיל סו"ס יש הגאה לשום בר נש.

ובקרבן נתנאל אות ק' הקשה איך כתב הרא"ש לשום איניש והלא בירושלמי מבואר שבתן לחרש אין דין ערב ונדחה ליכא שאיש ברא"ש הכונה בר דעת, ולפי דברינו אפשר לומר כפשוטו שלא כריך בר דעת. ונחלקו הבבלי והירושלמי ביסוד דין ערב דלירושלמי הוא כהרמב"ן

מדין זכיה ממש ולכן צריך צר דעת ואילו לצבלי מדין הנאה וכהריטב"א.

שיטה ה' היא שיטת הרמב"ם, שכתב צפ"ה מהלכות אישות הלכה כ"א "האישה שאמרה תן דינך לפלוני מתנה ואתקדש אני לך ונתן ואמר לה הרי את מקודשת לי בהנאת מתנה זו שנתתי על פיך מקודשת אע"פ שלא הגיע לה כלום הרי נהנית בצלונה שנתעשית ונהנה פלוני בגללה",

והמחנה אפרים בהלכות ריבית שי"א ביאר ששיטת הרמב"ם כהריטב"א שלא מקדשה בגוף המנה אלא בהנאה שהרי המנה לא הגיע לידה,

ול"ע למה היה הרמב"ם צריך להוסיף "ונהנה פלוני בגללה" מה עניין הנאת הפלוני הרי ההנאה היא שנתעשית לצונה וכהריטב"א,

ועוד הקשו האחרונים ברמב"ם מכירה פרק א' הלכה ו' "האומר לחברו תן מנה לפלוני ויקנה ביתי לך כיון שנתן

קנה הבית מדין ערב" וכאן לא הזכיר הרמב"ם את עניין ההנאה ומשמע שהמכירה היא בגוף המנה ומאי שנא מקידושין שמקודשת רק בהנאה ולא בגוף המנה,

ועוד ששם כתב הרמב"ם "מדין ערב" וזקידושין לא.

ובגרי"ז במכתבים ביאר שהרמב"ם לשיטתו שקידושין צריכים להיות צפופים שיש בה הנאה דהיינו לא מספיק שקיבלה כסף זה הכל עניין של גמירות דעתה, ולכן המקדש במלווה לא מקודשת אפילו שנחשב שקיבלה כסף אבל לא כסף שיש בה הנאה,

והנראה בזה שלמד שהרמב"ם כשיטת הרמב"ן שנחשב שפלוני קיבל כאילו היא קיבלה אלא שלמעשה לא נהנית מהכסף ועל זה כתב שיש הנאה שנתעשית לצונה וזה הוא דין מיוחד דווקא בקידושין שצריך כסף שיש בו הנאה, אבל במקח וממכר ששם יש רק דין כסף מספיק שנחשב המקבל כאילו הערב קיבל ולכן שם היה צריך הרמב"ם להדגיש מדין "ערב", משא"כ כאן דין הנאה הוא דין מיוחד בקידושין ולא קשור לדין ה"ערב".

פרשת אמור "לנפש לא יטמא בעמיו, כי אם לשארו הקרוב", אביו, אמו, אחים ואחיות.

מפה אנו יכולים לראות כמה התורה מזוהרה אותנו בעניין כבוד הורים, אפילו שבני אהרן חייבים להיות בטהרה, עבודתם עבודת קודש, ועבודה זו אפשר ומותר לעשות רק בטהרה.

יש אבל דברים שעוד חשובים יותר, כמו אביו ואמו, אחיו, ואחותו, אם חלילה צריך לטפל בהם בקבורתם, זה קודם.

יתר על כן זו מצוה, כלומר מצוה על הכהן להיטמא לקרוביו ולטפל בהם אפילו אם יש מישהו אחר שיעשה זאת, חובה על הכהן, זה מצות עשה.

בדומה לזה ראינו בשבוע הקודם בפרשת קדושים.

התורה מזוהרה אותנו "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם". ומיד אחרי כן

"איש אביו ואמו תיראו, ואת שבתותי תשמורו".

לכאורה מה עניין קדושה לכבוד הורים. לכאורה קדושה זה עניין לקרבנות, לטהרה, לא לכבוד הורים. שהרי כבוד הורים הם מצוה שכלית, מובנת, בכל זאת מזוהרה אותנו התורה קדושים תהיו, כי קדוש אני ה', ומיד אחרי זה מצוה ראשונה כבוד אב ואם. מכאן שכבוד הורים יש בו גם עניין של קדושה, בנוסף לחיוב של כבוד את אביך ואת אמך.

הרב משה חיים שיינפלד

פרשת אמור - ספירת העומר

וספרתם לכם ממחרת השבת וכו' אך לפלא הדבר כי חג השבועות מותנה בספירה מיום יציאת מצרים ואין הוא מותנה בתאריך כפי ששאר המועדים תלויים בתאריך.

ויש לומר (ע"פ דברי הגה"צ ר' חיים פרידלנדר זצ"ל) כאשר משה רבינו עמד במעמד הנשגב, של התגלות ה', בפעם הראשונה בחייו. אמר לו הקב"ה "בהוציאך ממצרים תעבדו את האלוקים על ההר הזה". כלומר אין היציאה, מחשכת הגלות במצרים ומקושי השעבוד, מטרה בפני עצמה. אלא כל המטרה היא היותנו העם הנבחר, עם ה', בקבלת התורה ובשמירת המצוות. כפי שאכן התורה מדגישה לא אחת "אנוכי ה' אשר הוצאתיך ממצרים" ולפי פירוש רש"י על פי חז"ל, "על מנת כן הוצאתיך ממצרים כדי שתשמור מצוותי". עוד יש לציין כי כל הבריאה כולה עם כל יופייה ועל כל הגלקסיות שבה נבראה אך ורק בשביל התורה, שעם ישראל יקבלוה וישמור מצוותיה. אם כן רואים אנו בבירור את הקשר האמיץ אשר בין פסח ונסו יציאת מצרים ובין שבועות והמעמד נורא ההוד של מתן תורה.

אך מכל מקום לפלא יחשב כי הספירה מתחילה אך ורק ממחרת השבת למחרת יום טוב ראשון של פסח ולא מיום יציאת מצרים גופו. אלא שיש לומר, יציאת מצרים מורה על חידוש העולם ובריאתו על ידי הקב"ה, ואין לנו לערב בין שני הדברים אלא לתלותם אחד בשני. אך פלא הוא מדוע מתחילה מצוות ספירת העומר (או לחילופין הקשר שבין יציאת מצרים ומתן תורה) מדוע תלתן זאת התורה ביום הקרבת העומר?

אלא זאת רצתה התורה ללמדנו, כאשר האדם יורד לשדהו, ורואה את שפע התבואה אשר ניתן לו מדי הקב"ה, הרי תתקרב מחשבת פסול ללבו ויאמר "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" מיד יזכור את אשר הוציאנו הקב"ה ממצרים מקום אשר לא היה כל נתון טבעי לצאת משם, והוכיח לנו את מציאות בריאת העולם, ונתן לנו את התורה שהיא מטרת בריאת העולם, ואז נדע כי הכל הוא מאת הבורא יתברך ואין לנו לייחס לעצמנו ולכוחנו מאומה.

עלינו לשמור את התורה ולקיים מצוותיה.

**שבת שלום
הרב גרשון רוזנפלד**